

**6360 SAYILI YASA İLE KÖY YÖNETİMİNDEN MAHALLE YÖNETİMİNE GEÇİŞ
SONRASI ETKİN HİZMET SUNUMUNA İLİŞKİN MUHTARLARIN GÖRÜŞÜ:
SİLİFKE KÖYLERİ ÖRNEĞİ***

**VIEWS OF THE VILLAGE HEADMEN ON THE EFFECTIVE SERVICE
PROVISION AFTER THE TRANSITION FROM VILLAGE
INTO NEIGHBORHOOD BY LAW NUMBERED 6360: THE CASE
OF SİLİFKE VILLAGES**

Mehmet Göküş¹, Hakan Alptürker²

¹Doç. Dr., Selçuk Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Kamu Yönetimi Bölümü,

²Öğr.Gör., Nevşehir HBV Üniversitesi, Gülşehir Meslek Yüksekokulu, Yerel Yönetimler Programı,

mgokus@selcuk.edu.tr, h.alpturker@nevsehir.edu.tr

Özet

6360 Sayılı Yasa ile birlikte, yerel yönetimlerde köklü bir değişim yaşandığı genel kabul görmektedir. Yasanın yürürlüğe girmesi ile birlikte büyükşehir belediyesi sayısının artmasının yanında, yerel yönetimlerin yapısında da değişikliğe gidilmiştir. Bazı görüşler yasayla meydana gelen değişimleri olumlu bulurken bazı görüşler da bu değişimin getireceği olumsuzlukları dile getirmiştir.

Yasa ile birlikte büyükşehir sınırları içerisinde yer alan köy yönetimleri de oldukça etkilenmiştir; köyler büyük bir statü kaybı yaşamış, tüzel kişiliği olmayan mahallelere dönüşmüşlerdir. Yaşanan bu dönüşüm sonrası bu yerleşim yerlerine hizmetler, bağlı oldukları ilçe belediyesi ve büyükşehir belediyesi tarafından sunulmaya başlanmıştır. Yasanın genel gerekçesinde hizmet sunumu bakımından etkili bir yapı oluşturmak amacı yer alsa da, getirilen eleştirilerden birisi de bu yerlere hizmet sunumunun istenilen etkinlikte olamayacağına yönelik olmuştur.

Bu çalışmada 6360 Sayılı Yasa ile birlikte mahalleye dönüşen köylerde, belediye tarafından sunulan hizmetler konusunda mahalle muhtarlarının algısı ve hizmetlerin etkin bir şekilde sunulup sunulmadığına ilişkin bir cevap aranmıştır. Bu kapsamda Mersin ili Silifke ilçesine bağlı, köyden mahalleye dönüşen mahallelerinin muhtarları ile 2015 yılında görüşme yapılmıştır. Yarı yapılandırılmış sorular sonrasında muhtarla yapılan görüşmelerde, muhtarların mahallelerine hizmet getirilmesi konusunda hangi kişi ya da kurumlarla irtibat kurdukları, hizmet için talepte bulunduktan sonra hizmet sunumunun gerçekleşip gerçekleşmediği ve hizmetlerin etkin bir biçimde sunulup sunulmadığına ilişkin cevaplar aranmıştır. Görüşmeler nitel araştırma teknikleri çerçevesinde kayda alınmış, metne aktarılmış ve yorumlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: 6360 Sayılı Yasa, Belediye Hizmeti, Etkinlik, Muhtar

* Bu çalışma KAYFOR13' de, "6360 Sayılı Yasa İle Köy Yönetiminden Mahalle Yönetimine Geçiş Sonrası Etkin Hizmet Sunumuna İlişkin Muhtarların Görüşü: Silifke Köyleri Örneği" başlıklı tebliğin, ölçek olarak genişletilmiş ve yeniden düzenlenmiş şeklidir.

Abstract

It is generally accepted that there has been a fundamental change in local governments due to the enactment of the law with the number of 6360. By means of the enactment of the law, both metropolitan municipalities have increased in number and the structure of the local governments has undergone a change. While some people evaluate the changes brought by the law positively, some others evaluate them in a negative manner.

With the law, village government within the metropolitan borders greatly influenced; villages being converted into unincorporated neighborhoods have experienced huge losses of status. After this transformation services for these localities have begun to be given by related district municipality and the metropolitan municipality. While law being justified by the aim of creating an efficient structure in terms of the provision of services, one of the criticisms that have been directed at the provision of services to these places can not be in the desire of efficiency.

In this study, perceptions of village headmen and service efficiency of municipalities are investigated. In this context, headmen of the villages of the Mersin province (Silifke district) that turned into neighborhoods were interviewed in 2015. With these interviews, based on semi-structured questions, answers regarding to their contact people or institutions in bringing services to the neighborhood, and realization and the efficiency of service delivery after request for service has been searched. The interviews were recorded, transcribed and interpreted according to the principles of qualitative research techniques.

Keywords: Law No. 6360, Municipal Services, Efficiency, Village Headman.

Giriş

Son dönemde yönetimler arasındaki ilişkilerin değişmesi, bu ilişkileri yeniden ölçeklendirme ve tanımlama girişimleri merkezi hükümeti ve kamu yönetimini daha optimal, verimli, katılımcı ve adem-i merkezîyetçi olmaya zorlamıştır. Aynı zamanda merkezden sadece yerel yönetimlere değil, özel kuruluşlara ve sivil toplum örgütlerine de görev, sorumluluk ve kaynak aktarılmıştır. Böylece yönetimler arasında yetki, kaynak, katılım, şeffaflık, hizmet ölçeği ve kapasite gibi konularda, piyasa ve toplumla olan ilişkilerinin yeniden yapılandırılması gündeme gelmiştir (Gül ve Özgür, 2004: 162). Bu kapsamda yapılanlardan birisi de 2012 yılında çıkarılan 6360 sayılı Yasa olmuştur. Vatandaşlara en yakın kamusal hizmet birimleri olan yerel yönetimlerde (Şahin ve Taşpınar, 2014: 17) köklü değişiklik öngören bu yasa ile birlikte büyükşehir sınırları il sınırlarına kadar genişlemiş, belde belediyeleri ve köyler tüzel kişiliğini kaybedip, bağlı olduğu ilçenin mahallesine dönüştürülmüştür. Büyükşehir belediyelerinin sayısını artıran 6360 sayılı Yasa ile il mücavir alanının kapsamı büyükşehir hizmet sınırı ile eşleştirilmiş, büyükşehir belediyelerinin hizmet alanları genişletilip merkezi yönetimin hizmet sınırları daraltılmıştır (Şahin vd, 2015: 1348). Sonuç olarak ülkemizde 34.337 olan köy sayısı, 6360 sayılı Yasanın uygulanmasıyla birlikte 18.217'ye düşmüş, 16.120 köy mahalleye dönüşmüştür. Bu mahallelerde yaşayan mahallelinin ortak ihtiyaçlarının bir kısmının bağlı olduğu ilçe belediyesince bir kısmının da büyükşehir belediyesince gerçekleştirileceği belirtilmiştir.

Sundukları kamu hizmetlerinin çeşitliliği açısından belediyeler, yerel yönetimler içerisinde ön plana çıkmaktadırlar. Belediyelerin vatandaşlara sunduğu hizmetler ise ülkeden ülkeye değişiklik göstermekte birlikte çevresel ve teknolojik değişim/gelişim sonucunda artan ve çeşitlenen kamu hizmetlerinden, belediyelerin payına düşenlerin sayısı da her geçen gün artmaktadır (Keleş, 2006: 229).

6360 Sayılı Yasa ile Köy Yönetiminden Mahalle Yönetimine Geçiş Sonrası Etkin Hizmet Sunumuna İlişkin Muhtarların Görüşü: Silifke Köyleri Örneği

Bu çalışmada 6360 sayılı yasanın uygulanması ile birlikte köyden mahalleye dönüşen yerleşim yerlerine, ilgili belediye yönetimlerinde etkin hizmet sunumu yapıp yapılmadığı araştırılmak istenilmiştir. Bu amaçla Mersin ili Silifke ilçesine bağlı köyden mahalleye dönüşen mahallelerin muhtarları ile bir görüşme yapılmış ve görüşme sonrası elde edilen veriler yorumlanmıştır.

1. Kamu Hizmeti Kavramı

Kamu hizmeti, kamu yönetiminin uğraş alanının belirlenmesine yardımcı olan bir kavram (Göküş, 2011: 23) olarak değişik anlamlarda kullanıldığı görülmektedir. Bu çerçevede, “kamu hizmeti, giderilmesinde kamu yararı bulunan bir toplumsal gereksinmeyi karşılamak amacıyla, kamu tüzel kişileri ya da onların gözetim ve denetimi altında özel girişim tarafından, özel bir hukuksal düzen içinde yürütülen etkinliklerdir” (Giritli vd., 2006:846).

Kamu hizmetlerinin genel hedefi halkın refah ve mutluluğunu sağlamaktır. Bu nedenle bir hizmetin kamu hizmeti sayılabilmesi için; hizmetin kamuya yöneltilmiş ve kamuya yararlı olması ve hizmetin kamu kuruluşlarınca, ya da ilgili kamu kuruluşunun sıkı denetimi altında özel kişilerce yürütülmesi gerekli ve zorunludur (Gözübüyük, 2008: 28).

2. Yerel Kamu Hizmetleri (Belediye Hizmetleri)

Kamu hizmetlerinin merkezi yönetim tarafından kaliteli, etkin ve verimli bir şekilde gerçekleştirilememesi, alternatif olarak kamu hizmetlerinin yerel yönetimler tarafından sunulması baskısını artırmıştır (Sezer ve Vural, 2010: 217). Yerel ihtiyaçların, yerel seçilmiş yetkililer tarafından, merkezi yönetim temsilcilerine göre daha iyi saptanabileceği (Çevik, 2004: 68) kabul edilmekle birlikte, günümüzde yerel yönetimlerin sundukları kentsel hizmetler giderek daha fazla etkililik, etkinlik, kalite, tasarrufa yönelik olma, saydamlık, katılım ve halka yakınlık ölçütleri ile değerlendirilmektedir (Mengi, 1997: 505).

Kamu hizmetlerinde halka yakınlık ilkesi kamu hizmetlerinin etkin görülmesinde önemli bir rol oynamasının yanında, kaynakların daha akılcı kullanılmasına ve halkın demokratik eğitiminin sağlanmasına da katkı sağlamaktadır. Halka yakınlık ilkesinde asıl olan, hizmetin yerinde ve aynı zamanda “yerinden” görülmesidir (Keleş, 1995:3-4). Bu kuruluşlar yetkili olduğu sınırlar içinde yükümlü olduğu bazı yönetsel görevleri yürütmekle sorumlu birimlerdir (Tortop, 1995: 22). “Yerel hizmet” kavramı ile ifade edilen bu görevler, bir yerde yaşayan halkı ilgilendiren, ulusal çapta olmayan hizmetleri ifade etmektedir (Özel vd., 2009: 35). Son yıllarda, yerel yönetimlerde ortaya çıkan değişim sürecinde yerel yönetimler halka sundukları hizmetlerde iyileştirme sağlayabilmek için çeşitli stratejiler de geliştirmeye başlamışlardır (Henden ve Henden, 2005: 49).

Kamu hizmetlerinin halka en yakın kuruluşlarca üretilmesi hem halkın gerçek ihtiyacının tespitini kolaylaştırmış hem de kamu kaynaklarının etkin ve verimli kullanımını sağlamıştır. Diğer yandan hizmetlere ilişkin kararların halka en yakın kuruluşlar tarafından alınması ve hizmetlerin sunulması, halkın bu sürece katılımını da kolaylaştırmıştır (Yüksel, 2004: 6). Yerelleşme olarak adlandırılan bu durum ile kamu hizmetlerine halkın katılımının sağlanmasının yanında kamu hizmetlerinin daha etkili ve halkın beklentilerine göre sunulması da sağlanabilecektir (Sezer, 2008: 164). Bu nedenle önemleri günden güne artan yerel yönetimler, bir taraftan mevcut hizmetleri daha etkin ve yaygın olarak yerine getirirken diğer taraftan da yeni kamusal hizmetler sunmak zorunluluğu ile karşı karşıya kalmaktadır (Akyıldız, 2012: 4418). Yerel yönetim birimlerinin üstlenmiş olduğu bu kamusal hizmetler, kendi yasalarında ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.

6360 Sayılı Yasa ile Köy Yönetiminden Mahalle Yönetimine Geçiş Sonrası Etkin Hizmet Sunumuna İlişkin Muhtarların Görüşü: Silifke Köyleri Örneği

Belediye hizmetlerinin temel dayanağı olarak kabul edilebileceğimiz yasa 1930 tarihinde çıkarılan 1580 sayılı Belediye Kanunu olmuştur. Yine belediye hizmetleriyle ilgili çıkarılan ikinci yasal dayanak, 1984 tarihinde çıkarılan 3030 sayılı Büyükşehir Belediyeleri hakkındaki kanundur. Daha sonra kamu yönetimi reform tasarısı kapsamında ele alınan yerel yönetimlere yönelik yeni bir düzenleme ile belediye ve büyükşehir belediye kanunlarında da düzenlemeye gidilmiştir. 1580 sayılı Kanunun yerini 5393 sayılı Belediye Kanunu, 3030 Sayılı Kanunun yerini de 5216 sayılı Büyükşehir Belediyeleri Kanunu olarak yasal bir çerçeve kazanmıştır. Son olarak 2012 yılında kabul edilen 6360 sayılı Yasa ile tüm yerel yönetim birimlerinin etkilendiği bir düzenleme yapılmıştır. Bu yasa sonrasında büyükşehir belediyesinin sınırları, ilin mülki sınırları ile eş tutulmuş ve büyükşehirlerde il özel idaresi, belde belediyeleri ve köy yönetimleri kaldırılmıştır.

Bu yasal düzenlemelerde, genelde halka en yakın olan kuruluş olarak gösterilen belediyelerin halkın günlük yaşamı ile ilgili birçok hizmeti üstlendiği görülmektedir. Fakat halka tek en yakın kuruluş belediyeler değildir, köy yaşamının olduğu yerleşim yerlerinde köylüye en yakın kuruluş ise köy yönetimidir. Köy yönetimi de köy halkının günlük yaşamı ile ilgili birçok hizmeti üstlenmiştir. Nasıl ki belediyeler belde halkına en yakın kuruluşa, köylerde köy halkına en yakın kuruluştur. Fakat 6360 sayılı Yasa ile büyükşehirlerde köylerin mahalleye dönüşmesi sonrasında, buralarda yaşayan halkın yerel ihtiyacı mekansal olarak daha uzak olan belediye yönetimlerinde görülmeye başlanmıştır. Büyükşehir Belediye yönetimleri için bu mekânsal uzaklığın, belediyelerin kent merkezinde yer alan mahalleler ile merkeze uzak mahallelerde sunduğu hizmetler arasında etkinlik, verimlilik ve kalite açısından da farklılıkların ortaya çıkmasına neden olacağı ileri sürülmektedir.

3. Yerel Hizmet Sunumunda Etkinlik ve Optimum Büyüklük

Küreselleşme süreci ile birlikte kamu hizmetlerinde etkinlik konusunun yanında hizmet sunulan alanın büyüklüğünün de nasıl tespit edilmesi gerektiği gündeme gelmiştir.

3.1. Kamu Hizmetlerinde Etkinlik

Kamu hizmetleri için etkinliğin en önemli göstergesi hizmetlerde önceden belirlenmiş amaçlara ulaşma düzeyidir. Burada bir diğer önemli husus olarak üretilecek mal ve hizmete ihtiyaç durumu göze çarpmaktadır. Zira etkinlik için üretime dönük gerçek bir ihtiyaç söz konusu olmalıdır (Göküş vd., 2014: 61). Yani bir kamu hizmetinde etkinliğin sağlanması, önceden belirlenmiş temel amaçların gerçekleştirilmesine (Eren, 2009: 16), kaynakların doğru kullanılması ve yapılan işin de yerinde olmasına, bağlıdır (Büyükkılıç ve Çoşkun, 2002:63). Kamu hizmetlerinde gerçek anlamda etkinliğin sağlanması ancak, bütün bunların gerçekleşmesi sayesinde olur. Kısaca kamu hizmetlerinde etkinliğin sağlanması “kamu yarar”ı amacının ne kadar gerçekleştiğine bağlıdır (Göküş vd., 2013: 182).

Kamu hizmetlerinde etkinliği azaltan, genelde, iki neden karşımıza çıkmaktadır. Bunlardan ilki bir kamu hizmetinin ihtiyaç olarak doğduğu an ile kamu hizmetinin gerçekleştirildiği an arasındaki gecikmedir. Bu gecikme merkeziyetçiliğin bir sonucu olan aşırı bürokratik engellerden, bazı sosyal kesimlerin kamu hizmetlerine karşı direnişinden ve yönetimler arasında yetki ve sorumluluk açısından net bir bölüşümün olmamasından kaynaklanmaktadır. Etkinliği azaltan diğer neden olarak da hizmeti sunmakla görevli olan örgütün o kamu hizmetini karşılamada teknik, personel ve mali açıdan yetersiz olmasıdır (Bayrakçı, 2012: 67).

Kamu hizmetlerinde etkinlik anlayışında dikkat edilmesi gereken bir başka önemli nokta ise kamu hizmetlerine ihtiyaç var ise bu ihtiyacın ne miktarda olacağına etkinlik anlayışı gereği sorulması ve cevap aranması gerekir (Bilgin, 2004: 37).

3.2. Yerel Kamu Hizmetlerinde Optimum Büyüklük ve Ölçek Sorunu

Kamu hizmetlerinin etkili, verimli ve zamanında sunulabilmesi için, coğrafi hizmet alanının ulaşılabilir en uygun ölçekte olması gerektiği ileri sürülmektedir.(Gürbüz, 2012: 35). Bir başka ifadeyle, yerel yönetim biriminin etkinlik derecesi, onun büyüklüğü ile ilgilidir ve doğru orantılıdır. Burada hem coğrafi sınır, hem de nüfus önemlidir. Nüfus büyüklüğü yerel idarenin gelirlerini etkiler. Nüfus çoğaldıkça nüfusa göre alınan paylar ve halktan doğrudan doğruya alınan vergi, resim ve harçlar da artar. Personel sayısı, nüfus oranına, gelire ve hizmetlerin niteliğine göre değişir. Nüfus ve yüzölçümü durumuna göre, yerel idarenin yapmakla yükümlü olduğu görevlerin kapsamı ve niteliği de değişiklikler gösterir (Tortop, 1995: 24). Örgütün büyüklüğü ile etkinliği arasında çok yakın bir ilişki olduğuna vurgu yapan Özer(2012: 100) örgütün büyümesiyle doğru orantılı olarak etkinliğin azalacağını, büyüyen örgütlerde koordinasyon ve denetimin zorlaşacağını belirtmiştir.

Yerel hizmetlerin etkin bir şekilde sunulabilmesinin temel şartı, mahalli hizmet birimlerinin hizmet sunmakla yükümlü oldukları alanların optimal büyüklükte olmasıdır (Akdede ve Acartürk, 2005: 6). Bir belediyenin optimal büyüklüğü, belediyenin kamu hizmetlerini etkin bir şekilde sunmasını sağlayacak bir alana ve nüfusa sahip olması şeklinde ifade edilmektedir (Tortop 1995: 21-Sağbaş, 2012: 3). Burada optimal büyüklük ile kentin taşıyabileceği nüfus büyüklüğü ve kent hizmetlerinde etkinliğin ve verimliliğin sağlanması ele alınmaktadır (Ceritli, 2002: 8).

Bununla birlikte, bir yerel yönetim biriminin optimal büyüklüğünün ne olduğu ya da ne olması gerektiği sorusuna hizmet boyutundan bakıldığında, bu sorunun tek bir cevabı yoktur. Daha doğru bir ifadeyle, optimal büyüklük, hizmetin türü ve niteliğine göre değişebilmektedir. Bazı hizmetler büyük, bazı hizmetler ise küçük yerel yönetim birimlerince etkin sunulabilmektedir. Bu durumda, birbirinden farklı nitelikteki çeşitli hizmetleri sunmakla yetkili kılınan bir yerel yönetimin büyüklüğünün ne olması gerektiği şeklindeki sorunun, tek alternatifli bir cevapla karşılanması kolay değildir. Zira hizmetlerin niteliği kadar, orada yaşayan halkın talepleri de önemlidir. Dolayısıyla uygun büyüklüğü sağlamak adına toplumsal birimi bölmek veya birleştirmek, her zaman doğru bir politik tercih olmayabilir. Toplum durağan değildir, sürekli değişim hâlinindedir, artar, azalır ve nitelik değiştirir. Dolayısıyla bugün için uygun olan bir idari büyüklük, yarın sorunların çözümünde etkin bir ölçek olmaktan çıkabilir(Arıkboğa, 2007: 3).

En uygun hizmet büyüklüğünü ölçmenin veya optimal alan büyüklüğünü bulmanın bir başka zorluğu ise “veri eksikliğidir”. Herhangi bir hizmetin hangi ölçek ve mesafede daha etkin ve verimli kullanılacağını hesaplayabilmek için bu hizmetin ne zaman, hangi ölçekte ve ne kadar mali kaynakla sunulduğunun bilinmesi gereklidir (Çınar, vd., 2013: 42-45).

Yerel yönetimlerin sundukları hizmetlerde etkinliğin sağlanabilmesi için öncelikle hizmet alanında ve nüfus büyüklüğünde optimum büyüklüğün belirlenmesi gerekir. Bununla ilgili olarak başta Avrupa ülkeleri olmak üzere birçok ülkede, yerel yönetimlerde reforma gidilmiş ve yerel yönetimlerin toplam sayısı büyük ölçüde azaltılmıştır (Akdede ve Acartürk, 2005: 7). Etkinliğin artırılması için ise, en uygun (optimal) hizmet alanının sınırlarının yeniden belirlenmesi ve yerel yönetim birimlerinin sayılarının azaltılması (Karataş, 1992: 325'den Akt: Kocaoğlu, 2015: 12), yönetimler arasındaki hizmet bölüşümünün karmaşaya meydan vermeyecek şekilde düzenlenmesi (Bayrakçı, 2012: 67) gerekli faktörler arasında yer almaktadır.

Nitekim 1960 ve 1970'lerde birçok Avrupa ülkesinde, bu amaçla yerel yönetimler birleştirilerek, yerel yönetimler alan reformu gerçekleştirilmiştir. Bu ülkelerde reform hareketlerinden sonra, yerel hizmetlerin üretiminde etkinlik ve ekonomik verimlilik artmıştır

6360 Sayılı Yasa ile Köy Yönetiminden Mahalle Yönetimine Geçiş Sonrası Etkin Hizmet Sunumuna İlişkin Muhtarların Görüşü: Silifke Köyleri Örneği

(Özhan ve Yeter, 1995: 8). Örneğin, Hollanda'da Yerel Yönetimler Yasası'nın çıkarıldığı 1851 yılında 1209 olan mahalli idare sayısı 1940'ta 1054'e, 1969'ta 934'e ve 1975 yılında 832'ye düşürülerek devamlı azalmıştır. Belçika'da da hizmet sunumunda verimliliği artırmak amacıyla, yerel yönetimler sürekli birleştirilmektedir. 2359 olan yerel yönetim sayısı, 1976 yılında yapılan yeniden yapılanma ile 589'a düşürülmüştür. 1974 yılında İngiltere'de yapılan reformda ise, Londra hariç, yerel yönetimlerin sayısı 1210'dan 377'ye, Galler'de 185'ten 45'e, benzer bir reformla 1975 yılında İskoçya'da da 430'dan 65'e düşürülmüştür (Eke, 1992: 76-95).

Büyük ölçekli yerel yönetim birimlerinin küçük ölçekli olanlara oranla daha verimli ve etkin olduğu ve daha büyük bir fonksiyonel kapasiteye sahip olduğu görüşü, küçük ölçekli yerel yönetim birimlerin konsolide edilerek daha büyük ölçekli yönetim birimlerinin oluşturulmasının temel dayanağını oluşturmuştur. Bundan dolayı Avrupa ülkelerinde yerel yönetim reformları öncelikle küçük ölçekli yerel yönetim birimlerinin konsolide edilmesi ve bu yolla daha büyük ölçekli birimlerin meydana getirilmesi şeklinde olmuştur (Topal, 2011: 368).

Ayrıca teknolojik gelişmeler, bazı yerel hizmetlerin daha büyük ölçeklerde üretilmesi hâlinde, önemli ölçek ekonomileri sağlama olanaklarını getirmiştir. Bu alanlardaki gelişmelerle birlikte, bazı yerel hizmetlerin optimal kavrama alanları önemli ölçüde büyümüştür. Bu dönüşüm, daha önceleri yerel nitelikte olduğu onanan kimi hizmetlerin, yeterli, etkin ve ekonomik biçimde üretilebilmeleri için bölgesel ölçeği daha uygun hâle getirmiştir. Bu durum yerel ölçekten alansal ya da bölgesel ölçeğe doğru kaymayı zorunlu kılmıştır (Güven, 1982: 34-35).

Topal (2011: 372), küçük ölçekli yerel yönetimlerin birleştirilmesi sonucu, yerel yönetim sayılarında önemli azalma meydana getiren söz konusu reformların avantajlarını ise şu şekilde belirtmiştir:

1. Ölçek büyümeleri, yerel yönetimlerde istihdam edilen işgücünün, işbölümü ve uzmanlaşması sonucunda teknolojik bakımdan daha gelişmiş makine ve teçhizatların kullanılabilmesi sağlayarak etkinliğin ve verimliliğin artmasını sağlayacaktır.

2. Ölçek büyümesi sonucu ortaya çıkacak bir başka avantaj ise üretim-teknoloji arasındaki yakın bağıdır. Büyük çapta üretim yapabilen ve birim başına maliyetleri düşürerek, önemli maliyet tasarrufları sağlayan gelişmiş teknolojilere, büyük ölçekli yerel idareler sahip olurken küçük ölçekli yerel idareler sahip olamayacaktır.

3. Büyük ölçekli yerel yönetimler, daha yüksek ücret ödeyebilme gücüne ve daha geniş bir kariyer yapısına sahip olmaları sonucu daha kaliteli personelin ve seçilmiş temsilcilerin yerel yönetimlerde görev alması imkânı ortaya çıkacak dolayısıyla da yönetim kapasitesi genişleyecektir.

Genç (2015: 286) ise, mevcut yerel yönetim birimlerini kaldırmak yerine, birleştirmeler veya birlikler kurulmasının yaygınlaştırılmasının ölçekten kaynaklanan sorunları çözmeye yararlı olacağını belirtmiştir.

Türkiye'de ise, bütün bu gelişmelerin tersine 1980 sonrasında il, ilçe ve belediye sayısının arttığı görülmektedir. Örneğin, 1985 yılında 1703 olan belediye sayısı, 1988'de 1925'e, 1992'de 2270'e, 1997'de 2801'e, 2000'de 3200'e ve 2005'de ise 3250'ye ulaşmıştır (Keleş, 2006: 204). Özellikle seçim dönemlerinde verilen vaatler sonucunda belediye sayılarında önemli artışlar olmuştur. 2005 yılına kadar devam eden bu artışlar çoğunlukla, ekonomik gerekçelerden ziyade siyasi tercihlerle açıklanabilmektedir (Akdede ve Acartürk, 2005: 8). Bu genel artışın 6360 Sayılı Kanunla birlikte tersine döndüğünü 2014 yılı itibarı ile belediye sayısında azaldığını 1396'yadüştüğü görülmektedir (Bayrakçı, 2014: 104).

4. 6360 Sayılı Yasa ile Köy Yönetiminden Mahalle Yönetimine Geçiş Sonrası Hizmet Sunumunda Yaşanan Değişim ve Etkinlik Sorunu

Türkiye’de metropoliten alanların yönetilmesi konusundaki deneyimler çok eski değildir. Bu konuda atılan ilk adımlar 1984 yılında 3030 sayılı Büyükşehir Belediyesi Yasası ile olmuştur. Yirmi yıl süre ile yürürlükte kalan bu yasa 2004 yılında yürürlüğe giren 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Yasasına bırakmıştır.

Son olarak 12.11.2012 tarihinde TBMM’de kabul edilen 6360 sayılı Kanun Büyükşehir Belediyeleri ile ilgili olarak önemli değişikliklere neden olmuştur. 30 Mart 2014 Yerel Seçimleri sonrası uygulamaya geçilen yasa ile kent yönetim sistematğinde hızlı bir dönüşüm gerçekleşmiştir. Yasa ile birlikte büyükşehir yönetimi olan otuz ilde il özel idaresi, belde belediyeleri ve bucaklar kaldırılmıştır. Bütün köylerin tüzel kişiliği kaldırılarak mahalleye dönüştürülmüş Böylece büyükşehirlerde yerel yönetim birimi olarak sadece büyükşehir belediyesi ve ona bağlı ilçe belediyeleri kalmıştır.

Osmanlı’dan Cumhuriyet’e intikal eden köy yönetimleri uzun yıllar yerel kamu hizmetlerini yerine getirmede etkili olmuşlardır. 6360 sayılı yasanın yürürlüğe girmesi ile büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan köy yönetimlerinin tüzel kişilikleri kaldırılarak mahalle yönetimlerine dönüştürülmüştür. Mahalle idaresinin tüzel kişiliğinin olmaması nedeniyle kamu tüzel kişiliği sıfatından doğan hak ve ayrıcalıklardan yararlanması söz konusu değildir. Yani hukuki işlemler yapamaz, hak ve borç altına giremez, mahkemeler önünde davacı ve davalı olmaz, mahallenin kendine ait bir bütçesi de yoktur dolayısıyla herhangi bir malvarlığına da sahip olamazlar(Gözler, 2007:205). Böyle bir yapılanma da mahalle yönetimlerden yerel kamu hizmetlerini yerine getirmesi beklenemez. Köy yönetimleri öyle yada böyle bir şekilde üzerine düşen görevleri kendi imkânları ile yerine getirirken mahalle yönetimine dönüştürülmesi ile bu hizmetler belediyelerin sorumluluğuna verilmiştir. Sonuç olarak da mahalleye dönüştürülen eski köy yönetimleri tamamen etkisiz hâle getirilerek belediyelere bağımlı hâle gelmişlerdir.

Başbakanlık tarafından TBMM’ne gönderilen “Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı”nda¹ Büyükşehir Belediyesi ile ilgili olarak yapılan değişikliklerin gerekçeleri şu şekilde belirtilmiştir:

- ✓ Büyükşehirlerin temel niteliklerinden birisi, sınırları içinde birden çok yerleşim merkezi ve yönetim birimi bulundurmasıdır. Büyükşehir sınırları içinde yer alan yerel yönetimler küçük ölçekli planlar yapabilseler de bu planların geniş bir çerçeve içinde bütüncül olarak tüm büyükşehir bölgesini kapsayan ve makro politikaları belirleyen bir çerçeve içinde ele alınmasına ihtiyaç duyulmaktadır.
- ✓ Belli bir coğrafi alanda çok sayıda yerel yönetimin yetkili olması hâlinde planlama ve koordinasyonun sağlanamayışı ve ölçek ekonomisinden yeterince yararlanılamaması nedeniyle kaynak israfına yol açılması.
- ✓ Sanayileşme, ulaşım ve çevre gibi artan sorunların hizmet üretme kapasitesi ve yeterli mali kaynaktan yoksun küçük ölçekli mahalli idarelerce çözülmesi mümkün görünmemesi ve bu durumun, kaynakların etkin ve yerinde kullanımını engellemesi,

¹<https://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem24/yil01/ss338.pdf> [Erişim tarihi: 11.01.2016].

6360 Sayılı Yasa ile Köy Yönetiminden Mahalle Yönetimine Geçiş Sonrası Etkin Hizmet Sunumuna İlişkin Muhtarların Görüşü: Silifke Köyleri Örneği

küçük yerleşim birimlerinin yanı sıra nüfusun yoğun olduğu büyükşehirlerde de ciddi yönetim sorunlarına yol açması.

- ✓ Uygun büyüklükte hizmet üretecek güçlü yerel yönetimlerin olmayışı, halkın yerel yönetimlerden beklediği kamu hizmetlerinin kaliteli biçimde karşılanamaması ve kamu hizmetlerinin sunumunda koordinasyon eksikliği sorunlarının ortaya çıkması.

Ayrıca tasarıda, “yönetim, planlama ve koordinasyon açısından belediye sınırı mülki sınır olacak biçimde optimal ölçekte hizmet üretebilecek güçlü yerel yönetim yapılarının varlığına ihtiyaç duyulmaktadır” denilerek, “büyükşehir alanında sunulan hizmetlerin tek merkezden yürütülmesi ile ortaya çıkan ölçek ekonomileri sayesinde hizmetlerde etkinliğin, koordinasyonun artacağı ve kalitenin yükseleceği, daha az kaynak ile daha çok ve daha kaliteli hizmet sunulmasının mümkün hâle gelebileceği” belirtilmiş ve “hâlihazırda birden fazla merkezden verilen hizmetlerin daha büyük ve ideal ölçekteki bir merkez tarafından verilmesinin, birim maliyetleri ve kişi başına kamusal harcamaları da azaltacağı” ifade edilmiştir.

Tasarının genel gerekçesinde ölçeğin büyütülmesiyle hizmetlerin daha etkin ve verimli sunulacağını fikri ileri sürülmektedir. Bu fikri destekleyen Parlak, 6360 Sayılı Yasanın aslında “optimal ölçek” konusunda çağdaş dünyadaki eğilimlere uygun düştüğünü ve şuna kadar, yeterince hizmet almamış yerleşim yerlerinin daha iyi hizmet almalarını sağlayacak bir takım düzenlemelere sahip olduğunu belirtmektedir. Ayrıca, köyden mahalleye dönüşen yerlerin alt yapı hizmetleri için belediyelere ve bağlı yönetimlere, bütçelerindeki yatırım harcamalarının %10’nu 10 yıl süreyle ayırma zorunluluğu getirilmesinin, bu yerlerde etkin hizmet yürütme olanağı elde edildiğine dikkat çekmektedir (2015: 131).

Bununla birlikte yine ölçeğin büyütülmesiyle hizmet sunumunda etkinlik ve verimliliğin azalacağını ileri süren görüşler vardır. Büyükşehirlerde, hizmet sunumunda etkinliğin gerçekleşebilmesi için hizmet ölçeğinin il düzeyine çıkarılmasının olumlu etkilerinin görece küçük ve çok kentleşmiş illerde söz olacağını, alan olarak büyük, kentleşme düzeyi düşük, dağınık yerleşimin olduğu büyükşehirlerde kamu hizmetlerinde etkinlik konusunda bir takım sorunların ortaya çıkacağı ileri sürülmektedir (Gül vd., 2014: 21). 6360 sayılı yasa ile yönetsel birimlerin yeniden tanımlandığı, coğrafi anlamda “alan” denilen bir bütün oluşturulmaya çalışıldığı bu süreçte, “alan” a uzak mesafelerde kalan yerleşim yerlerine hizmet götürülmesi ve hizmet sunumunda etkinlik sağlanabilmesinin zor olduğu belirtilmektedir (Çukurçayır vd., 2013: 227).

4.1. Araştırmanın Amacı ve Yöntemi

Bu çalışmada 6360 sayılı yasa ile birlikte mahalleye dönüşen köylerde, belediye tarafından sunulan hizmetlerin etkin bir şekilde sunulup sunulmadığına ilişkin olarak mahalle muhtarları ile yapılan görüşmelerle bir cevap aranmıştır. Bu kapsamda Mersin ili Silifke ilçesine bağlı köyden mahalleye dönüşen mahallelerinin² muhtarları ile 2015 yılı Ağustos ve Ekim ayları içerisinde görüşmeler yapılmıştır.

Araştırmanın evrenini Mersin ili, örneklemini ise Silifke ilçesine bağlı 6360 sayılı Yasa ile köy yönetiminden mahalle yönetimine dönüşmüş mahalleler oluşturmuştur. Örneklem oluşturulurken dikkat edilen husus, mevcut mahalle muhtarlarının daha önce aynı yerde köy muhtarlığı yapmış olmalarıdır. Dolayısıyla adı geçen mahallelerde daha önce en az bir dönem köy muhtarlığı yapmış olan muhtarlarla örneklem oluşturulmuştur. Bu da görüşme yapılan

²Bahçe, Bahçederesi, Bolacalıkoyuncu, Burunucu, Bükdeğirmeni, Cambazlı, Çadırlı, Çaltıbozkır, Çamlıbel, Çamlıca, Çeltikçi, Demircili, Gökbelen, Gündüzler, Hırmanlı, Işıklı, İmamuşağı, Karahacılı, Karakaya, Kargıcak, Kavak, Kepez, Keşlitürkmenli, Kızılgöçit, Kocaoluk, Kocapınar, Ovacık, Ören, Öztürkmenli, Sabak, Seydili, Sökün, Şahmurlu, Tosmurlu, Uşakpınarı, Yenibahçe, Yeğenli, Yenisu.

6360 Sayılı Yasa ile Köy Yönetiminden Mahalle Yönetimine Geçiş Sonrası Etkin Hizmet Sunumuna İlişkin Muhtarların Görüşü: Silifke Köyleri Örneği

mahalle muhtarı sayısının azalmasına neden olmuştur. Silifke ilçesinde 66 köy mahalleye dönüştürülmüştür. Bu mahallelerden 38'inin muhtarı daha önce köy muhtarlığı yapmıştır³. Ulaşım zorluğu, zaman darlığı ve maliyetler nedeni ile 6 muhtarla⁴ yüz yüze görüşme yapma imkânı olmuş, diğerleri ise telefonla aranarak iletişim kurulmuştur. 38 mahalle muhtarının 2'si⁵ ile görüşme şansı bulunamamış, 36 mahalle muhtarı ile görüşülmüştür. Nitel bir araştırma yöntemi olan görüşme tekniği ile çalışma kapsamında oluşturulan sorulara cevap aranmıştır. Görüşmeler muhtarların rızası alınarak kayıt altına alınmış ve metne aktarılıp yorumlanmıştır.

4.2. Bulgular

Bu başlık altında araştırmamızla ilgili verilere yer verilmiştir.

4.2.1. Araştırma Sahasına Yönelik Bulgular

Tablo 1: Araştırma sahasına ilişkin veriler

	Mahalle Sayısı	6360 Sayılı Yasa İle Mahalleye Dönüştürülen Köy Sayısı ⁶	Nüfus	Yüzölçümü (km ²)	Belediye Başkanın Partisi
Mersin	806	528	1.727.255	15853	MHP
Silifke	88	66	116.180	2943	CHP

Araştırma sahasını oluşturan 1.727.255 nüfuslu Mersin ilinin 6360 sayılı yasa sonrası, 528 köyün mahalleye dönüşmesi ile birlikte, toplamda 806 mahallesi bulunmaktadır. Mersin Büyükşehir Belediyesi 15.853 km²'lik bir alanda hizmet sunumunu gerçekleştirmektedir. Yine Tablo 1'den Mersin ili Silifke ilçesinin nüfusunun 116.180 olduğu, 6360 sayılı yasa sonrası 66 köyün mahalleye dönüştüğü ve şuan için Silifke Belediyesi'nin 2.943 km²'lik bir alanda, 88 mahallede hizmet sunumu gerçekleştirdiği görülmektedir.

Tablo 2: Araştırma örneklemeine ilişkin veriler

	Mahalleler	Nüfus	İlçe Merkezine Olan Uzaklık ⁷ (km)	İl Merkezine Olan Uzaklık (km)	Köy Muhtarlığı Yapılan Dönem Sayısı	Köy Yönetimi İken Yıllık Geliri (TL)	Köy Yönetimi İken Personel Sayısı	Salma Uyg.	İmece Uyg.
1	Bahçe	300	5	90	2	-	-	-	-
2	Bahçederesi	133	6	90	1	10000	Yevmiyeli	-	-
3	Bolacalıkoyuncu	849	7	92	2	25000	-	-	-
4	Burunucu	772	5	90	2	50000	1	-	-
5	Bükdeğirmeni	360	6	90	3	-	-	-	+
6	Cambazlı	737	35	109	1	4500	-	-	-
7	Çadırılı	271	14	100	2	-	-	-	-
8	Çaltıbozkır	1000	30	115	1	20000	3	-	-
9	Çamlıbel	200	11	100	2	-	-	-	+
10	Çamlıca	280	27	110	2	40000	Yevmiyeli	+	-
11	Çeltikçi	650	4	90	2	-	-	-	-
12	Demircili	500	6	90	2	3000	-	-	+
13	Gökbelen	183	32	117	1	150000	7	+	-

³ Bu bilgiye, "http://www.yerelnet.org.tr/ilceler/ilce_koy_muhtar.php?ilceid=198600" [Erişim tarihi: 08.08.2015] internet adresinde yer alan muhtar bilgileri ile Silifke Belediyesi'nin mevcut muhtarları ve iletişim bilgilerini paylaştığı internet adresinden "<http://www.silifke.bel.tr/muhtarlarimiz-sayfa.html>" [Erişim tarihi: 08.08.2015] alınan bilgiler karşılaştırılarak ulaşılmıştır.

⁴ Cambazlı, Gökbelen, Ören, Seydili, Uşakpınarı ve Yeğenli Mahalleleri

⁵ Ovacık ve Sökün Mahalleleri

⁶ <https://www.e-icisleri.gov.tr/Anasayfa/MulkiIdariBolumleri.aspx> [Erişim tarihi: 08.08.2015].

⁷ http://www.yerelnet.org.tr/ilceler/ilce_koy_koordinat.php?ilceid=198600 [Erişim tarihi: 08.08.2015].

6360 Sayılı Yasa ile Köy Yönetiminden Mahalle Yönetimine Geçiş Sonrası Etkin Hizmet Sunumuna İlişkin Muhtarların Görüşü: Silifke Köyleri Örneği

14	Gündüzler	350	40	125	1	10000	-	-	-
15	Hırmanlı	500	45	130	1	2000	-	-	+
16	Işıklı	1300	35	125	2	15000	Yevmiyeli	-	-
17	İmamuşağı	1500	20	100	2	50000	3	-	-
18	Karahacılı	300	20	100	4	50000	Yevmiyeli	-	-
19	Karakaya	300	17	100	2	80000	-	-	+
20	Kargıcak	600	35	120	1	40000	Yevmiyeli	-	-
21	Kavak	300	55	140	4	25000	-	-	+
22	Kepez	90	45	145	2	7000	-	-	+
23	Keşlitürkmenli	380	20	105	4	5000	-	-	-
24	Kızılgöçit	150	45	90	1	10000	-	-	-
25	Kocaoluk	400	45	135	2	-	-	-	+
26	Kocapınar	160	12	100	2	20000	Yevmiyeli	-	-
27	Ören	300	47	132	1	1500	-	-	-
28	Öztürkmenli	110	25	80	1	1000	-	-	+
29	Sabak	600	25	110	2	1000	-	-	+
30	Seydili	481	47	132	2	-	-	-	-
31	Şahmurlu	10	50	135	2	-	-	-	-
32	Tosmurlu	2000	3	90	2	1000	-	-	-
33	Uşakpınarı	224	35	120	2	-	-	-	-
34	Yeğenli	700	38	123	2	-	-	-	-
35	Yenibahçe	450	13	100	3	-	-	-	-
36	Yenisu	165	50	140	2	5000	-	-	+

Araştırmanın örneklemini oluşturan, 6360 sayılı yasa ile köyden mahalleye dönüşen, yerleşim yerlerinin her birinin muhtarının, daha önce en az bir dönem köy muhtarı olduğu, bu mahallelerin her birinin il merkezine olan uzaklığının 90-145 km arasında değişmekte olduğu ve ilçe merkezine olan uzaklıklarının 3-50 km arasında olduğu, köy yönetimi iken herhangi bir gelire ve personele sahip olup olmadığı, daha önce salma ve imece uygulanıp uygulanmadığı Tablo 2’de görülmektedir.

İlçe merkezine yakın olan ova üzerinde yer alan yerleşim yerlerinin nüfusları dağlık yerleşim yerlerine göre biraz daha kalabalık olduğu bilinmektedir. Ayrıca Toros Dağları üzerinde yer alan dağlık yerleşim yerlerinin nüfusunun yaz aylarında bir hayli arttığı bilinmektedir. Yaylacılık kültüründen dolayı ilçe nüfusunun önemli bir kısmının yaz aylarında bu tür yerlere göç ettiği, özellikle diğerlerine göre daha popüler olan Çamlıca’nın 3000, Çaltıbozkır’ın 4000, Gökbelen’in 5000 gibi nüfuslara ulaştığı diğerlerinin de en az iki katına çıktığı bilinmektedir. Bu yerleşim yerlerinin bir kısmının herhangi bir geliri yokken bir kısmın çok az geliri olduğu, bir kısmının da daha fazla geliri olduğu, özellikle Gökbelen’in ciddi denilebilecek bir geliri⁸ olduğu Tablo 2’den anlaşılmaktadır. Bu gelirlerin birçoğu toplanan su paralarından, bir kısmı ormanın korunması için Orman Müdürlüğü’nden, bir kısmı yaban hayvanlarının (özellikle dağ keçisi) korunması için Çevre Koruma Müdürlüğü’nden, bir kısmı da köye ait taşınmazların kiralanması sonrası elde edilen kira gelirlerinden, pazar yerlerinden toplanan işgal harcından elde edildiği muhtarların vermiş olduğu bilgilerden ulaşılmıştır.

Tablo 2’de ayrıca Çamlıca ve Gökbelen dışında salma salınmadığı görülmektedir. Buralarda da salma uygulamasının devam etmesinde, yazın bu yerlere olan nüfus hareketinin etkili olduğu düşünülmektedir. Hareketli nüfusun birçoğu o yerde doğup büyümemiş, orali olmayan kentlilerdir. Bu durumun köy yönetiminin salma kararı almasını kolaylaştırdığı

⁸Bu gelirin, köy yönetimi iken hane başına 40 TL tutarında yıllık salma salındığı, köyün taşınmazlarının kiraya verilmesi ve toplanan su paralarından elde edildiği muhtarın vermiş olduğu bilgiden anlaşılmaktadır.

6360 Sayılı Yasa ile Köy Yönetiminden Mahalle Yönetimine Geçiş Sonrası Etkin Hizmet Sunumuna İlişkin Muhtarların Görüşü: Silifke Köyleri Örneği

düşünülmektedir. Aynı nüfus hareketi Çaltıbozkır'da da olmasına rağmen, köy yönetiminin salma uygulamasına gitmediği görülmektedir⁹.

Gökbelen ve Çaltıbozkır mahallelerinin köy yönetimi iken maaşlı personeli olduğu, bazı yerlerin düzenli bir personele sahip olmadığı, buralarda ihtiyaç hâlinde yevmiye usulü ile işlerin görüldüğü, bazı yerlerin de herhangi bir personeli olmadığı görülmektedir. Geliri düşük olan ya da hiç olmayan bu yerlerde işler genellikle il özel idaresi tarafından görülmüş veya nadiren de olsa imece usulü ile görüldüğü muhtarlarla yapılan görüşmelerden anlaşılmıştır.

4.2.2. Diğer Bulgular

Yarı yapılandırılmış sorular sonrasında muhtarla yapılan görüşmelerde, muhtarların mahallelerine hizmet getirilmesi konusunda hangi kişi ya da kurumlarla irtibat kurdukları, hizmet için talepte bulunduktan sonra hizmet sunumunun gerçekleşip gerçekleşmediği ve hizmetlerin etkin bir biçimde sunulup sunulmadığına ilişkin cevaplar aranmıştır.

1. Mahallenizin ihtiyaçlarının karşılanması için hangi kurum ya da kişiler ile irtibat kuruyorsunuz?

Tüzel kişiliğe sahip olmayan mahalle muhtarlığına mevzuatta birçok görev verilmiş olmasına rağmen bu görevleri yerine getirebilmesi için yetki verilmemiştir (Koçberber, 2005: 103).Mahalle yönetiminin kendisine ait bir bütçesi de bulunmamaktadır. Bu nedenle mahallenin ihtiyaçları için belediye yönetimleri ile mahalleli arasında muhtar bir köprü vazifesi görmekte, mahallelinin taleplerini ilgili belediye yönetimlerine iletmektedir.

Yapılan görüşmelerde mahalle muhtarlarının, mahallelerinin ihtiyaçları için hem ilçe belediyesi hem de büyükşehir belediyesi ile irtibat içerisinde oldukları görülmüştür.

“Hem büyükşehir belediyesi hem de ilçe belediyesi ile irtibat kuruyoruz” (KK33). “Direk başkana olmasa bile alttaki amirlere ulaşabiliyoruz” (KK27). “Büyükşehir belediyesi bu işler için koordinasyon daire başkanlıkları kurdu ve ilçelerde müdürlükleri var. Biz dilekçemizi bu müdürlüklere veriyoruz” (KK30).“Büyükşehir belediyesinin elemanlarıyla görüşüyoruz. Her zaman görüşebiliriz” (KK19).

Fakat muhtarların bir kısmı ilçe belediyesi ile iletişim kuramadıklarını belirtmiştir. Bazı muhtarlar da görüşülebildiğini ama görüşmenin bir sonuç getirmediğini belirtmiştir.

“İletişim sorunu yaşıyoruz” (KK22). “Görüşemiyoruz, telefonlarımıza bakmıyorlar” (KK26).“Görüşmek istedikten sonra görüşün de, telefona falan bakarlar da, iş yürümedikten sonra. Tamam, tamam, tamam” (KK1).“Silifke belediyesi ile görüşüyoruz, belediye başkanının kendisiyle de görüşüyoruz. Belediye başkanı bize aynen şunu diyor, başkan yardımcısı var onunla görüşün diyor, bilgi vermiyor”(KK7).“İlçe belediyesi ile sıkıntı yaşıyoruz, git gel, git gel, git gel oluyor”(KK14).“Muhatap olacak kişi bulamıyoruz, zaten görüşmek de bir çözüm değil”(KK3).“İletişim kurmakta zorlandığımız bir belediyecilik anlayışı mevcut ilçe belediyesinde”(KK28).

Bildiğimiz gibi mahalleye hizmet hem ilçe belediyesi hem de büyükşehir belediyesince sunulmaktadır. 6360 sayılı yasada, belediye hizmetlerinin ilçe belediyesinden ve ağırlıklı olarak da ildeki büyükşehir belediyesinden verileceği belirtilmiş, su, kanalizasyon işleri, toplu taşıma hizmetleri, mahallenin meydan ve anayolları ile mahalleyi ilçeye bağlayan yolların yapımı, bakım ve onarımı, temizliği, karla mücadele çalışmaları ve buralardaki reklam ve ilan işleri ildeki büyükşehir belediyesince; büyükşehir belediyesi yetki alanı dışında kalan imar işleri ile yollar ve sokaklara ilişkin hizmetler, çöp toplama, evlendirme, cenaze ve defin gibi

⁹Çaltıbozkır Muhtarı Mehmet Karazar'ın verdiği bilgiye göre nüfusa kayıtlı 15.000 kişi vardır.

6360 Sayılı Yasa ile Köy Yönetiminden Mahalle Yönetimine Geçiş Sonrası Etkin Hizmet Sunumuna İlişkin Muhtarların Görüşü: Silifke Köyleri Örneği

hizmetler ise ilçe belediyesince yapılacaktır,denilmiştir(Aksu, 2012: 6). Mahalle muhtarlarının kullandığı ifadelerden de, mahallelerinin ihtiyaçları için hem ilçe belediyesi hem de büyükşehir belediyesi ile irtibat hâlinde oldukları anlaşılmaktadır. Bazı muhtarların iletişim hususunda herhangi bir sıkıntı yaşamadıkları, bazılarının da özellikle ilçe belediyesi ile iletişim sorunu yaşadığı ve bürokratik engellere takıldıkları anlaşılmaktadır.

Ayrıca muhtarların neredeyse tamamıtüzel kişiliklerinin kalkması ile birlikte büyük itibar kaybı yaşadıklarını ve 6360 sayılı yasa ile itibarsızlaştırıldıklarını düşünmektedirler. Bunun da daha çok kurumlar ile iletişim sürecinde fark edildiğini belirtmektedirler.

“İlçe belediyesi muhtarları pek kale almıyor ama büyükşehir belediyesi muhtarı önemsiyor” (KK10). *“İlçe belediye başkanı telefon açtığına bile cevap vermiyor. Gittiğinde de yarın gel, bir gün gel. Büyükşehir belediye başkanı meşgulse bile daha sonra geri dönüyor”* (KK17).

“Rütbesi sökülmüş asker gibiyiz” (KK29).

2. Mahallenin ihtiyaçları için talepte bulunduğunuzda hizmet sunumu gerçekleşiyor mu?

Görüşme yaptığımız muhtarlardan bir kısmı taleplerinin gerçekleştiğini belirtirken bir kısmı taleplerinin dikkate alınmadığını belirtmiştir. Hizmetlerin genel olarak büyükşehir belediyesi tarafından gerçekleştirildiğini, ilçe belediyesinin hizmet yapmadığı belirtilmiştir.

“Hizmetin gerçekleşmesi belli bir süre, zaman alıyor. Projeli olanlar zaten proje oluyor, mühendisler gelip inceleme yapıyor, projelendirip meclise sunuyor, en az altı ay sürüyor, ödenek yoksa bir yılı da bulabiliyor” (KK30).*“Daha, büyük bir hizmet yapmış değiller, geçenlerde ilçe belediye başkanına mezarlık yolunuzu yapın dedik, bir haftayı geçti, dur bakalım yapacaklar mı? Ara yolları ilçe belediyesi, grup yolları¹⁰ büyükşehir belediyesi yapıyor, ama bizim buraya bir buçuk yıldır uğrayan yok, muhtarlığımdan utanır oldum”* (KK33).

“Defalarca gittim talepte bulundum, ama ilçe belediyesinden bir şey görmedik, büyükşehir belediyesinden hizmet alıyoruz ama” (KK12).

Bazı muhtarlar, hizmet için takip edilmesi gerektiğini, takip etmezsen hizmet alınamayacağını ve her muhtarın aynı düzeyde hizmet almasının mümkün olmadığını ve bu durumun kendisine özel olduğunu belirtmiştir.

“İşi gücü muhtarlığa bindiren bir adamın alamayacağı hiçbir şey yok, yaptıramayacağı hiçbir şey yok, ha sen burada yatar durursan, iki ayda bir gidersen kusura bakma sana kimse hizmet vermez” (KK35).*“Çevremin olması nedeniyle bazı işleri hallediyorum. Torpille yaptırıyorum”* (KK11).

Bazı muhtarlar ise yasadan kaynaklanan sorunlar olduğunu, bu sorunun da zamanla çözüleceğini düşünmektedir.

“Büyükşehir yasası daha yerleşmediği için bize henüz yönlük bakan yok” (KK8). *“İlçe belediyesi yolu yapalım diyor ama içme suyu hattı döşenik değil diyor. İçme suyu! Kim yapacak? MESKİ, yani büyükşehir. Suyu birine döşetecen yolu birine, bize sıkıntı oluyor”* (KK32). *“Bu yasa ile hizmetlerin sunumunda %70 oranında bir iyileşme olduğunu, ileride daha da iyiye gideceğini düşünenlerdenim”* (KK28). *“Bu sistemin iyi olacağını tahmin ediyorum”* (KK23).

¹⁰ Köyü ilçe merkezine bağlayan yol.

6360 Sayılı Yasa ile Köy Yönetiminden Mahalle Yönetimine Geçiş Sonrası Etkin Hizmet Sunumuna İlişkin Muhtarların Görüşü: Silifke Köyleri Örneği

Muhtarların bir kısmı belediye yönetimlerinin (özellikle ilçe belediyesinin) siyasi tavır takındığını, belediyelerin partizanca uygulamalara yer verdiğini ifade etmiştir. Bu nedenle hizmet alamadıklarını belirtmiştir.

“İlçe belediyemiz pek değil, hiçbir şey yapmadı, söz verdiği hiçbir şeyi yapmadı yaptırmadık. Bu da herhâlde siyasi durumdan kaynaklanıyor. İlçeden bir tane çöp konteynırı bile alamıyoruz” (KK35). “Ben büyükşehirden hizmet alıyorum, ilçeden alamıyorum. Görüş farkı var. Görüş farkı olduğu için adamlar siyaset güdüyor”(KK4). “Bizim buradan iktidar partisine biraz fazla oy çıktı, tepki gösteriyorlar. İlçe belediyesine daha bir şey söylemeden cevabını alıyoruz, bizden hizmet beklemeyin diye”(KK6). “Bizim köyden %70 AKP’ye oy çıkıyor. Ben ondan olduğunu düşünüyorum” (KK26). “Her şey siyasi oldu iş yaptırmak zor. Hepsini ayrı partiden” (KK5). “Ben siyasette aktif değilim, belki ondan da hizmet alamıyorum olabilirim” (KK25).

“Zaten başkan (ilçe belediye başkanı) bize söyleyeydi, iki sene size bir şey yapamayız” (KK34). “Büyükşehir belediye başkanı ile görüştük bana 2015’e kadar müsaade edin, dedi; 2015 çıkıp geder”(KK7).

Yerel nitelikli kamu hizmetleri belli bir yerde yaşayan halkın müşterek ihtiyaçlarının, onlara en yakın yerel yönetim birimlerinde karşılanması demektir. Bu tür hizmetlerin, özellikle halkın sağlığı ve esenliği ile ilgili hizmetlerin ihtiyaç olarak doğduğu anda ve sürekli olarak giderilmesi oldukça önemlidir. Bunun herhangi bir partizanca uygulamaya mahal vermeyecek şekilde, ilgili yönetimler tarafından tarafsız ve eşit bir şekilde gerçekleştirilmesi gerekir. Bu çalışmada muhtarların bir kısmı belediyenin sadece çöp topladığını belirtirken, bazıları bir çivi bile çakılmadığını, belediyenin varlığını hissettiren herhangi bir durumla karşılaşmadığını belirtmiştir. Bir yerel kamu hizmetinin sunumunu gerçekleştirmediğinde orada yaşayan halkın yaşamının olumsuz etkileneceği açıktır, bu nedenle bu tür hizmetlerin belediye başkanının inisiyatifine bırakılmaması gerektiği kanaatindeyiz. Bu siyasi ortamdan en az etki ile kurtulmak ya da bunu fırsata dönüştürmek isteyen bir muhtarın bulunduğu çözüm ise gerçekten bizi şaşırtmıştır.

“Hizmetlerde siyasetin etkili olduğunu düşünüyorum. Ben muhtar olarak vatandaşı yönlendirmeye çalıştım, büyükşehirden hizmet alacağız arkadaşlar buraya biraz ağırlık verelim dedim. İlçe belediyesi CHP’li az da ora verelim, biraz oy çıksın hizmet gelsin dedik. Hükümete de biraz oy verin ordan da hizmet alacağız dedik. Yani bir orta yol çizmeye çalışıyoruz. Ama 1 Kasım seçimlerinde görmüş olduğum konu şu, benim söylediğim hiç biri yerinde yok, herkes bildiği yere vermiş oyunu” (KK10).

Tüzel kişilik sıfatına sahip olmak bir yerde yaşayan insanların kendi yerel sorunları için kendilerinin karar almasını sağlayan bir araçtır (Gözler, 2013, 67). Köylerin tüzel kişiliğinin kaldırılmasının olumlu yönleri olduğu gibi olumsuz yönleri de vardır. Geleneksel bir yönetim birimi olan köyde yaşayan halkın köy ortamı içerisinde, köy tüzel kişiliği bünyesinde yürüttüğü işler (Parlak, 2015: 133) şimdi hizmeti sumakla görevli belediye yönetiminden talep edilerek gerçekleşecektir. Bu şekilde ortaya çıkan bürokrasi, girdilerin ürüne dönüşme sürecini uzatacak (Hutcheson ve Prather, 1979: 167-178’den Akt.:Yoloğlu, 2011: 50-51), sorunların iletilmesi, değerlendirilmesi ve çözülmesi oldukça uzun bir zamanda gerçekleşecek ve birçok bürokratik kademenin aşılması gerekecektir (Çukurçayır vd., 2013, 219). Bu durumdan muhtarların bir kısmının memnun olmadığı görülmüştür.

3. Verilen hizmetlerin etkin bir şekilde sunulduğunu düşünüyor musunuz?

Kamu hizmetlerini gerekli kılan ortam ile hizmetin gerçekleşmesi arasında meydana gelen gecikme ve bu hizmetten beklenen amacın istenilen düzeyde yerine getirilememesi bir

6360 Sayılı Yasa ile Köy Yönetiminden Mahalle Yönetimine Geçiş Sonrası Etkin Hizmet Sunumuna İlişkin Muhtarların Görüşü: Silifke Köyleri Örneği

belediye hizmetinde kamu hizmetlerinin etkinliğini azaltan etkenler olarak değerlendirilmektedir (Atmaca, 2013: 173).

Görüşme yapılan muhtarlardan bir kısmı hizmetlerin etkin bir şekilde sunulduğunu ve 6360 sayılı yasanın uygulamaya geçmesinden memnun olduğunu belirtirken, muhtarların bir kısmı hem yasayı eleştirmiş hem de etkin bir hizmet sunumu olmadığını belirtmiştir. Aşağıdaki tabloda ilçe belediyesinin ve büyükşehir belediyesinin etkin hizmet sunumuna ilişkin muhtarların vermiş olduğu cevaplardan elde edilmiş veriler yer almaktadır.

Tablo 3: İlçe ve Büyükşehir Belediyesi Etkinlik Tablosu¹¹

	İlçe Belediyesi		Büyükşehir Belediyesi	
	N	Yüzde	N	Yüzde
Etkin	1	2,8	11	30,6
Etkin Değil	35	97,2	25	69,4

“Şu ana kadar Mersin’de etkin bir hizmet sunumu olmadı. Bundan sonra olup olmayacağını bilmiyorum” (KK10). “Büyükşehir hizmetin yapıldığını hissettiriyor. İlçe belediyesi gram bir hizmetlerini görmedik. Hâlbuki iki buçuk trilyon para bıraktık” (KK4).

Köy tüzel kişiliğinde iken, ciddi oranda herhangi bir geliri ve hiç personeli, araç gereci olmayan bazı yerlerin muhtarları yasadan duydukları memnuniyetlerini şu şekilde ifade etmişlerdir.

“Eskiden özel idareye başvurduğunda en az bir yılda hizmete dönüşürdü, mesela şimdi (09.08.2015) dilekçeni verirdin 2016’da yürürlüğe girer, ihaleye çık, yapılıncaya kadar bu mevsim gelirdi. Ama şimdi belediye yapmak istedikten sonra hemen yapabilir” (KK27). “Şimdi “Alo!” dediğin zaman hepsi yapılıyor” (KK15).

“Herkes külükendi çöreğine çeker. Geçmişte il genel meclisi üyesi size biraz daha sıcaksa, ilgiliyse hizmet daha çabuk oluyordu, ama o şekil olduğu zaman sıkıntı yaşadık. Ben 11 yılda 7 km asfalt yaptırdım şuan bir yılda 13 km bir günde döküldü” (KK30). “Büyükşehirden etkin hizmet alıyoruz, 13 km ikinci kat asfalt yaptırdım, bir de MESKİ’ye su çıkarttırdım, saniyede 18 litre, içme suyu” (KK14).

“Şimdi bizim burası kırsal olduğu için; Mersin’in, Silifke’nin göbeği ile bir tutma şansın yok. Bizim en büyük sıkıntımız bir cenaze olduğunda mezarı elle kazmaktı, şimdi büyükşehirin iş makinası geliyor, kazıp gidiyor, istediğin zaman da geliyor” (KK35).

Muhtarların bir kısmına, daha önceki uygulamaya göre şimdiki uygulamanın daha iyi olduğu belirtmiş, geçmişte herhangi bir geliri olmadığı için köylerine hizmetin özel idare tarafından verildiği, il genel meclisinin alacağı kararla hizmetin gerçekleştiği belirtilmiştir. İl genel meclisi üyeleri ile olan yakınlık derecesine göre de hizmetin yapılma süresinin değiştiğine vurgu yapılmıştır.

Buna karşılık muhtarların bir kısmı ise eski sistemin şu anki sisteme göre çok daha iyi olduğunu, eskiyi özlediklerini, az da olsa kendi aldıkları kararların kendi istedikleri hizmetlerin yapıldığını belirtmiştir.

“Köy tüzel kişiliği iyiydi, neredeyse köyümün sorunlarını bitirdim olduydum” (KK18). “Eskiden özel idare her köye 10 lira ile 50 lira arasında bir para ayırıyordu, kimi az kimi fazla, ama her köy gönülleniyordu. Şimdi müdür nereliyse, siyaseten oy nerede fazlaysa

¹¹Verilerin analizi SPSS programı ile yapılmıştır.

6360 Sayılı Yasa ile Köy Yönetiminden Mahalle Yönetimine Geçiş Sonrası Etkin Hizmet Sunumuna İlişkin Muhtarların Görüşü: Silifke Köyleri Örneği

oraya arabalar kamyonlar yağıyor” (KK2). “Eskiden kendi yağınla kavruluyordun” (KK36). “Eski hizmetin çeyreğini göremiyoruz” (KK19).

Köy tüzel kişiliğine sahipken, bir bütçeye ve ciddi denilebilecek gelire sahip olan; personeli, taşınmaz varlıkları, pazar yeri, iş makinesi, çöp arabası olan yerin muhtarı ile köy yönetimi iken diğerlerine göre daha ciddi geliri olan bazı yerlerin muhtarları hizmetlerin etkin olmadığını belirtmiştir.

“Şimdiye kadar doğru düzgün bir hizmet olmadı, bundan sonra da olacağını sanmıyorum. Eskiden köylünün ortak ihtiyaçlarını kendi gelirlerimizle karşılamaya çalışırdık, yetmediği yerde köylüden destek alırdık” (KK13). “İki yıldır asfaltın yamasını zor yaptırabildim” (KK19). “İki yılda ilk defa, büyükşehir bir asfalt çalışması başlattı” (KK17). “Vatandaşa karşı bakacak yüzümüz yok” (KK19).

Yine köy yönetimi iken çok az bir gelire sahip olan ve herhangi bir gelire sahip olmayan bazı yerlerin muhtarları etkin hizmet sunumu gerçekleşmediğini hatta henüz herhangi bir hizmet almadıklarını belirtmişlerdir. Aşağıda ifadelerine yer verilmeyen muhtarların benzer ifadeler kullandıkları görülmüştür.

“Etkili bir hizmet sunumu olduğunu düşünmüyorum, şu ana kadar göremedim. En büyük ihtiyacımız yol bununla ilgili en son talebimizi 3 ay önce ilettik, herhangi bir şey yok” (KK33). “Dilekçeme bile geri dönülmedi” (KK25). “2 yıldır bir şey yok” (KK36). “Zoraki grup yolun yamasını zor yaptırıldı. Onda da birbirimizi yedik” (KK7).

“Ben hizmet almadım ki” (KK6).

Sonuç

6360 sayılı Yasanın uygulanmasıyla birlikte köyden mahalleye dönüşen mahallelerinin muhtarları ile hizmet etkinliğine yönelik yapmış olduğumuz çalışmanın sonucunda şu bilgilere ulaşılmıştır.

✓ Muhtarların bir kısmı 6360 sayılı Yasa ile yaşanan dönüşümden memnunken bir kısmı memnun değildir. Özellikle köy yönetimi iken bir gelire, personele, bina ve araç-gerece sahip olan köyler memnuniyetsizliklerini dile getirmişlerdir. Bunun nedeninin sahip olduğu ekonomik güç ve otoritenin ellerinden alınmış olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

✓ Muhtarların tamamı ciddi bir itibar kaybı yaşadıklarını belirtmiştir. Bunun nedenleri ise tüzel kişiliklerinin olmaması, ilgili belediye ve kamu kurumlarından yeterince ilgi ve alaka görememeleri, eskisi gibi karşılanmamaları olarak ifade edilmiştir.

✓ Muhtarların bir kısmı belediye yönetimleri ile iletişim sorunu yaşamadıklarını, irtibat hâlinde olduklarını belirtmiştir. Doğrudan belediye başkanına ulaşamaları da belediyedeki herhangi bir üst yöneticiye ya da herhangi birbirim amirine ulaşabildiklerini belirtmişlerdir. Muhtarların bir kısmı da iletişim sorunu yaşadığını belirtmiştir. Dilekçelerine cevap verilmediğini, telefonlarının açılmadığını genellikle de ilçe belediyesinin yaklaşımının bu şekilde olduğunu belirtmişlerdir.

✓ Muhtarların bir kısmı hizmet için talepte bulunduğu, hizmet sunumun gerçekleştiğini bir kısmı da gerçekleşmediğini, uzun zaman önce vermiş oldukları dilekçelere bile geri dönüş alamadıklarını belirtmişlerdir. Daha önceden en basit kamu hizmetini bile hiç

6360 Sayılı Yasa ile Köy Yönetiminden Mahalle Yönetimine Geçiş Sonrası Etkin Hizmet Sunumuna İlişkin Muhtarların Görüşü: Silifke Köyleri Örneği

kimseye ihtiyaç duymadan kendi imkânları ile gerçekleştirdiklerini ifade eden muhtarlar, artık bu hizmetlerin belediyeler eliyle yürütülmesinden kaynaklanan rahatsızlıklarını dile getirmişlerdir. Hizmet alan bazı muhtarlar bu durumun kendi becerileri ile ilgili olduğunu, belediye yöneticileri ile yakın ilişki içerisinde olmalarından kaynaklandığını belirtirken, hizmet alamayan bazı muhtarlar bunun nedeninin siyasi olduğunu, partizanca davranıldığını belirtmiştir. Bu durumun kamu hizmetlerinin tarafsız bir şekilde sunulması gerektiği ilkesine aykırı olduğu ortadadır. Ayrıca bir kamu hizmetinin sunulması belediye başkanının inisiyatifine ya da keyfine bırakılmamalıdır. Bu durum aynı zamanda kamu hizmetlerinin sürekliliği ve düzenliliği ilkesiyle de bağdaşmamaktadır.

✓ Bu çalışmada ortaya çıkan bir diğer sonuç ise 6360 sayılı Yasanın tam anlamıyla uygulanmadığına yöneliktir. Şöyle ki yasanın 24. maddesinde “İstanbul ve Kocaeli hariç, büyükşehir, büyükşehir ilçe belediyeleri ve bağlı idareler yatırım bütçelerinin en az %10’unu 10 yıl süre ile bu yasa kapsamında belediye sınırlarına dâhil olan yerleşim yerlerinin alt yapı hizmetleri için ayırır ve kullanır” denilmektedir. Bu çalışmanın yapıldığı yerleşim yerlerinin bu madde kapsamına girmesine rağmen, ilgili belediye başkanlarının muhtarlardan hizmet sunmak için belirli bir tarihe kadar müsaade istemesi yasanın pratikte uygulanmadığının göstergesidir. Ayrıca bu durum yetki ve sorumluluğun hangi belediye veya kurumda olduğunun tespitini de zorlaştırdığı düşünülmektedir. Bu durum ise hizmetlerde bir gecikme doğuracak, dolayısıyla etkinlik azalacaktır.

✓ Son olarak muhtarların etkin hizmet sunumuna ilişkin görüşleri değerlendirildiğinde, hizmet talepleri değerlendirilen muhtarların, etkin hizmet sunumu yapıldığı yönünde görüş bildirdiği; hizmet talepleri değerlendirilmeyen muhtarların ise etkin hizmet sunumu yapılmadığı yönünde görüş bildirdiği görülmüştür. Kanaatimizce, muhtarların hizmet etkinliği kavramını yanlış yorumladığı, mahallelerine yapılmış olan herhangi bir hizmetin etkin olduğu anlayışının hâkim olduğu düşünülmektedir. Genel olarak değerlendirildiğinde ise etkin bir hizmet sunumunun söz konusu olmadığı anlaşılmaktadır. Hizmetlerin etkin olarak sunulmamasının nedenleri arasında, mahallelerin kent merkezlerine uzak olması, belediye hizmet alanının büyük olması, yasanın yeni olması ve belediyelerin idari teşkilatlanmasını tam olarak gerçekleştirememiş olması gibi nedenler yer almaktadır.

Bu araştırma muhtarlar üzerinden yapılmıştır ve bu bilgilere muhtarların vermiş olduğu ifadeler üzerinden erişilmiştir. Benzer bir çalışmanın belki daha çok katılımcı ve daha geniş bir alanda yapılması, hatta yerel halkın da bu konudaki görüşleri alınarak yeni bir araştırmanın yapılması önerilebilir.

Kaynakça

- Adıgüzel, Şenol (2012), “6360 Sayılı Yasa’nın Türkiye’nin Yerel Yönetim Dizgesi Üzerine Etkileri: Eleştirel Bir Değerlendirme.” **Toplum ve Demokrasi** 6(13-14): 153–76.
- Akdede, Sacit Hadi, ve Ertuğrul Acartürk (2005), “Türkiye’de İlçe ve Belediyelerin Optimizasyonu.” **Çağdaş Yerel Yönetimler** 14(3): 5–17.
- Aksu, İsmail Faruk (2012), “On Üç İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Altı İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun.” **TASAV**.
- Akyıldız, Fulya (2012), “Belediye Hizmetleri ve Vatandaş Memnuniyeti: Uşak Belediyesi Örneği.” **Journal of Yaşar University** 26(7): 4415–36.

6360 Sayılı Yasa ile Köy Yönetiminden Mahalle Yönetimine Geçiş Sonrası Etkin Hizmet Sunumuna İlişkin Muhtarların Görüşü: Silifke Köyleri Örneği

- Arıkboğa, Erbay (2007), “Yerel Yönetimlerde Ölçek Sorunu ve Belediye Reformu”, V. Kamu Yönetimi Forumu, Kocaeli. <http://mimoza.marmara.edu.tr/~earikboga/yayin/olcek.pdf>.
- Atmaca, Yıldız(2013), “Optimal Belediye Büyüklüğü ve Yeni Büyükşehir Belediye Yasası.” **Çankırı Karatekin Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi** 3(2): 168–84.
- Bayrakçı, Erdal (2012),**Yerel Yönetimler Maliyesi**, Dizgi Ofset, Konya.
- Bayrakçı, Erdal (2014),**Yerel Yönetimler**, Dizgi Ofset, Konya.
- Bilgin, Kamil Ufuk (2004), **Kamu Performans Yönetimi Memur Hak ve Yükümlülüklerinin Performansa Etkisi**, TODAİE Yayını, Ankara
- Büyükkılıç, Deniz ve Coşkun, Arife (2002), “Kamu Yönetimi Reformları Işığında KİT’lerde Kurumsal Performans Yönetim”, **Verimlilik Dergisi**, Sayı 3, ss.37-67.
- Çelikyay, Hicran(2014), SETA Analiz,**Değişen Kent Yönetimi ve 6360 Sayılı Büyükşehir Yasası**, Turkuvaz M. İstanbul: SETA.
- Ceritli, İsmet (2002), "Yerel Kent Hizmetlerinin Verimli Sunumu Açısından En Uygun Kent Büyüklüğü ve Türkiye Örneği", **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi**, Cilt 11, Sayı 2, s. 7-24.
- Çevik H. Hüseyin (2004), “Türkiye’de Kamu Yönetimi Başarısızlığına Teorik Bir Yaklaşım”, **A.Ü. S.B.F Dergisi**, Cilt 59, Sayı 3, ss 43-78.
- Çukurçayır, Akif, Nilüfer Negiz, ve Aysun Yemen (2013), **6360 Sayılı Kanun’un Uygulanmasında Köy(lü) Mü? Mahalle(li) Mi? Katıl(a)mayanlar Açısından Bir Değerlendirme**, In Afro-Avrasya Coğrafyasında Kamu Yönetimi Uygulamaları ve Sorunları, XI. Kayfor Bildiriler Kitabı, Ankara: TODAİE, 211–32.
- Çukurçayır, M. Akif (2015), **Yerel Yönetimler-Kuram, Kurum ve Yeni Yaklaşımlar**, 3. Baskı, Çizgi Kitabevi, Konya.
- Çınar, Tayfun, Bülent Duru, Can Umut Çiner, Ozan Zengin (2013), "Belediyenin Sınırları", Ankara, TODAİE.
- Eke, Ali Erkan (1992), **Anakent Yönetimi ve Yönetimler Arası İlişkiler**, AÜ SBF Yayınları No: 505, Ankara.
- Eren, Veysel (2009), “Kamu Performans Yönetiminde Ölçüt Sorunu: İdari Faaliyetlerde Başarı Ölçütleri”, **Amme idaresi Dergisi**, Cilt 42, Sayı 2, ss.1-21.
- Genç, Fatma Neval (2015), "Belediyelerin Temel Sorun Alanları", **İdari ve Mali Açından Türkiye’de Yerel Yönetimler**, Mehmet Mecek, Mesut Doğan, Bekir Parlak (Ed.), Bekad Yayınları, Antalya, s. 275-309.
- Giritli, İsmet, Pertev Bilgen, Tayfun Akgüner (2006), **İdare Hukuku**, 2.Baskı, Der Yayınları, İstanbul.
- Göküş, Mehmet (2011), **Kamu Hizmeti (Kuram, Politika, Uygulama)**, Çizgi Kitabevi, Konya.
- Göküş, Mehmet; Bayrakçı, Erdal ve Taşpınar, Yasin (2013) “**Evaluation of Public Performance Management by Civil Servants: a Field Study**”, *IISES 6. Uluslararası Akademik Konferansı Bildiri Kitabı*, 23-26 Haziran 2013, Bergen, Norveç, ss. 180-193.
- Göküş, Mehmet; Bayrakçı, Erdal ve Taşpınar, Yasin (2014), “Kamu Performans Yönetiminin Memurlar Tarafından Değerlendirilmesi: Bir Alan Çalışması”, **Selçuk Üniversitesi**

Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Dr. Mehmet YILDIZ Özel Sayısı, ss. 57-73.

- Gözler, Kemal (2007), **İdare Hukuku Dersleri**, Ekin Kitabevi, Bursa.
- Gözler, Kemal(2013), “6360 Sayılı Kanun Hakkında Eleştiriler, Yirmi Dokuz İlde İl Özel İdareleri ve Köylerin Kaldırılması ve İlçe Belediyelerinin Büyükşehir İlçe Belediyesi Hâline Dönüştürülmesi Anayasamıza Uygun Mudur?” **Legal Hukuk Dergisi** 11(122): 37–82. <http://www.idare.gen.tr/6360-elestiriler.pdf>.
- Gözübüyük, A. Şeref (1998), **Yönetim Hukuku**, Sevinç Matbaası, Ankara.
- Gül, Hüseyin ve Özgür, Hüseyin (2004), **Adem-i Merkeziyetçilik ve Merkezi Yönetim Yerel Yönetim İlişkileri**, Çağdaş Kamu Yönetimi II (Ed. Muhitin Acar ve Hüseyin Özgür), Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, ss.161-204
- Gül, Hüseyin, H. Mehmet Kiriş, Nilüfer Negiz, İsmail Gökdayı (2014), **Türkiye’de Yerel Yönetimler ve Yerel Siyaset**, Detay Yayıncılık, Ankara.
- Gürbüz, Satılmış(2012), “Büyükşehir Belediyesinin Sınırının Mülki Sınır Olması Bir Çok Güçlüğü Beraberinde Getirecektir.” **İdarecinin Sesi**, Mayıs-Haziran: 34–35.
- Güven, H. Sami (1982). Değişen Yerel Hizmet Kavramı ve Yerel Yönetimlerde Ölçek Sorunu, **Amme İdaresi Dergisi**, Cilt 15, Sayı 14, ss. 27-48.
- Henden H.Burçin ve Henden, Rıfkı (2005), “Yerel Yönetimlerin Hizmet Sunumlarındaki Değişim Ve E-Belediyecilik”, **Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi**, www.E-Sosder.Com Cilt 4, S 14 ss 48–66.
- İzci, Ferit, and Menaf Turan (2013), “Türkiye’de Büyükşehir Belediyesi Sistemi ve 6360 Sayılı Yasa İle Büyükşehir Belediyesi Sisteminde Meydana Gelen Değişimler: Van Örneği.” **Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi**, 18(1): 117–52.
- Keleş, Ruşen (1995), "Hizmette Halka Yakınlık (Subsidiarity) İlkesi ve Yerel Yönetimler", **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi**, Cilt 4, Sayı 1, ss. 3-14.
- Keleş, Ruşen (2006), **Yerinden Yönetim Ve Siyaset**, 5. Baskı, Cem Yayınevi, İstanbul.
- Kocaoğlu, Mustafa (2015), **Yerel Yönetimlerde Katılım ve Kültür, Katılımcı Yerel Yönetim Anlayışının Kültürel Temelleri**, Çizgi Kitabevi, Konya.
- Koçberber, Seyit (2005), "Yeni Belediye Yasası ile Mahalle Yönetimi", **Sayıştay Dergisi**, Sayı 56, s. 106-114.
- Mengi, Ayşegül (1997), “Kamu Yönetimindeki Gelişmeler, Yerel Yönetimler ve Türkiye”, **A.Ü. S.B.F Dergisi**, Cilt 52, Sayı 1-4, ss 505-515
- Özel, Mehmet, Veysel Eren, ve M. Emin İnal(2009), “Yerel Siyaset Ve Yerel Halkın Belediye Hizmetlerine Bakışı: Yerel Hizmetlerden Memnuniyet Üzerine Bir Araştırma”, **Alanya İşletme Fakültesi Dergisi** 1(1): 33–50.
- Özer, Mehmet Akif (2012), **Yeni Kamu Yönetimi**, Barış Kitabevi, Ankara.
- Özhan, Hasan ve Enis Yeter(1995), **Mahalli İdare Birlikleri**, TBD-KAV Yayınları, Ankara.
- Parlak, Bekir (2015), "Türkiye’de Değişen ve Dönüşen Büyükşehir Belediyeleri: 5216 Yasadan 6360 Sayılı Yasaya Büyük Dönüşümün Analizi", **İdari ve Mali Açından Türkiye’de Yerel Yönetimler**, Mehmet Mecek, Mesut Doğan, Bekir Parlak (Ed.), Bekad Yayınları, Antalya, s. 117-134.

6360 Sayılı Yasa ile Köy Yönetiminden Mahalle Yönetimine Geçiş Sonrası Etkin Hizmet Sunumuna İlişkin Muhtarların Görüşü: Silifke Köyleri Örneği

- Sağbaşı, İsa (2012), **Türkiye’de Optimal Belediye Büyüklüğü Üzerine Gözlemler**, V. Yerel Yönetimlerin Mali Yönetimi Forumu, Ankara.
(http://193.25.125.6/Yerel_Yonetimler_Forumu_2012/Sunum_metinleri.htm, [Erişim tarihi: 11.01.2016].
- Sezer, Özcan ve Vural, Tarık (2010), “Kamu Hizmetlerinin Sunumunda Devletin Değişen Rolü ve Merkezi Yönetim ile Yerel Yönetimler Arasında Yetki ve Görev Paylaşımı” **Maliye Dergisi**, Sayı 159, ss. 203-219.
- Sezer, Özcan (2008), “Kamu Hizmetlerinde Müşteri (Vatandaş Odaklılık): Türkiye’de Kamu Hizmeti Anlayışı Açısından Bir Değerlendirme”, **ZKÜ Sosyal Bilimler Dergisi**, Cilt 4, Sayı 8, ss.147-171.
- Şahin, Ali ve Taşpınar, Yasin (2014), “**Administrative Styles of Mayors and Citizens’ Perception of Satisfaction with Local Government Services: The Case of Selçuklu Sub-Provincial Municipality**”, *2014 WEI Uluslararası Akademik Konferansı Bildiri Kitabı*, 22-25 Haziran 2014, Budapeşte, Macaristan, ss. 17-30.
- Şahin, Ali; Söylemez, Adnan; Tekin, Ömer Faruk ve Taşpınar, Yasin (2015) “**Ankara Büyükşehir Belediyesi ve Kurumsal Kabiliyet ve Kapasitesi**”, *13. KAYFOR (Kamu Yönetimi Kongresi)*, 15-17 Ekim 2015, Konya, ss. 1348-1357.
- Tortop, Nuri(1995), “Yerel İdarelerde Büyüklük Ölçütleri”,**Çağdaş Yerel Yönetimler** 4(6): 21–25.
- Topal, Kadir (2011), “Kırsal Belediyelerde Optimal Büyüklüğü Belirlemeye Yönelik Bir Model Denemesi: Trabzon Örneği”, **Marmara Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi XXXI(II)**: 367–80.
- Uçar, Ahmet (2004), “Belediye Hizmetlerinin Etkinliği Açısından Hizmette Yerellik (Subsidiarite) İkesi İle Yönetişim (Governance) Kavramı Üzerine Bir İnceleme”, **Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, 2(1): 97–107.
- Yaşamış, Firuz Demir (1995), “Büyükşehir Sorunsalı”, **Amme İdaresi Dergisi**, 28(1), ss. 93-111.
- Yoloğlu, Ali Cenap (2011), "Belediyelerde Optimum Ölçek Üzerine Görgül Bir Değerlendirme", **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi**, Cilt 20, Sayı 3, s.47-68.
- Yüksel, Fatih (2004), “Kamu Yönetiminde Yeni Eğilimler Perspektifinde Türk Kamu Yönetiminde Reform İhtiyacı Ve Kamu Yönetimi Reform Tasarısı”, **Kamu Yönetimi** Ed.Abdullah Yılmaz ve Mustafa Ökmen, Gazi Kitabevi, Ankara.

Kaynak Kişiler

Görüşme yapılan muhtarlar tarafımızca kodlanmış olup, bilgiler gizli tutulmaktadır.